

[Damsgaard.]

meget faretruende. Den kan efter min mening simpelt hen ikke fortsætte. Der er, som det siges i perspektivplanen

„en åbenlys risiko for, at økonomien kører fast i valutavanskeligheder ligesom i 1950'erne. Bliver det resultatet, vil den fortsatte økonomiske fremgang, som er lagt til grund for perspektivarbejdet, ikke kunne realiseres og de mange ønsker om øget offentlig indsats i sidste instans heller ikke.“

Regeringens og regeringspartierne bestræbelser for at beskære væksten i de offentlige udgifter må naturligvis ses på denne baggrund. Det har uundgåeligt måttet ramme ønsker, som vi sikkert alle gerne havde set imødekommet, og at vi ikke er nået så langt i udbygningen på en del områder, som vi gerne havde villet, hvis der havde været råd til det. Sådan er vilkårene, og sådan vil de være for enhver regering. Derfor er jeg heller ikke synderlig imponeret over socialdemokratiet og socialistisk folkeparti, som hånd i hånd med fælles ændringsforslag går imod en række af de beskæringer i udgiftsstigninger, som regeringspartierne må lægge ryg til. Ja, tilmed følger de et par yderligere udgiftsposter til. Blev disse ændringsforslag vedtaget, ville de kræve betaling i form af større skatteudskrivning. Men her er de to samvirkende oppositionspartier mere tilbageholdende med forslag, jfr. hr. Lysholt Hansens tale her for nylig. Det tyder ikke meget på, at der er sket en sådan ændring i ansvarsfølelsen hos de to partier, at de skulle være blevet mere regeringsduelige.

Et af de spørgsmål, som løsningen af de offentlige opgaver stiller os over for både i den aktuelle økonomiske situation og i perspektivplanlægningen, er, om vi skal tilsigte et meget højt ydelses- og standardniveau, en slags idealfordring, og til gengæld kun nå ud til nogle færre, eller om vi i første række skal søge at løse problemerne for de mange og så måske nærmer et hverdagsniveau, medens standardforbedringerne træder lidt i anden række. Helt som et enten-eller kan det ikke besvares. På nogle områder sker standardforbedringer i nær sammenhæng med, at goderne udstrækkes til flere, men ofte må man spørge sig selv, om den sidste

krølle på et projekt nu også er sin pris, og tit sin meget høje pris, værd, hvad enten det nu er i investeringer eller i personalebehov.

Blandt beskæringer af udgiftsstigninger vil jeg trække et enkelt og meget diskuteret eksempel frem, som har lidt tilfælles med det nævnte problem, nemlig børnehavetaksterne. Trods beskæringen er der her tale om betydeligt forøgede bevillinger. Fra regeringspartierne spareudvalg, den såkaldte „støvsugerbande“, fandt vi at måtte sige til socialministeren, at der kun var plads på budgettet til en så og så stor stigning på denne post. Dette ansvar vedkender vi os fuldt ud og helt, jeg gør da i hvert fald. Jeg mener også, at socialministeren gjorde ret i at lægge afgørende vægt på, at disse bevillingsrammer så blev brugt til at skaffe så mange nye pladser i daginstitutioner som muligt, også selv om det måtte betyde, at de forældre, der er så heldige allerede at have fået vuggestue- eller børnehaveplads til deres børn, måtte betale en lidt større andel af udgifterne herved. Der har i debatten og agitationen omkring dette spørgsmål været en tendens til at overse den kendsgerning, at det i løbet af blot 3 år er lykkedes at øge antallet af pladser i daginstitutioner for børn med over 32.000 eller med 50 pct. Det er et resultat, som jeg synes socialministeren kan være bekendt.

Det finanslovsforslag, vi her skal tage stilling til, skal virke under en samfundskonomi, der er præget af de netop afsluttede overenskomster på arbejdsmarkedet. Lad mig sige herom, at de i deres indhold efter min mening går til grænsen for det samfundskonomisk forsvarlige, og at de ikke lader plads tilbage hverken for en lempelse af den stramme økonomiske politik, som finanslovsforslaget er udtryk for, eller for længtlidning som hidtil. Arbejdsmarkedets organisationer har med de vedtagne overenskomster spist op og intet levnet til en fortsat længtlidning. Tværtimod betyder overenskomsterne, at en fortsat længtlidning meget vel kan blive bestemmende for ledighedsprocenten på en måde, som lovgivningsmagten ikke ejer midler til at afværge. Lovgivningsmagtens bidrag til at undgå en sådan løn- og indkomstglidning er ud over prisloven m. v. at hindre en overophedning af økonomien eller dele af den. Også her spiller